

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЇ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ НА УМОВАХ СТАЛОСТІ

Сухоставець А.І.

**к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва
ім.І.М.Брюховецького,
Сумський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Аграрний сектор економіки належить для нашої країни є системою життєзабезпечення суспільства, яка формує продовольчі ресурси. Їх наявність визначає національну, економічну та продовольчу безпеку країни. Стратегія аграрного бізнесу в сьогоденні умовах існування повинна в першу чергу ґрунтуватися на засадах сталості, ретельному економічному аналізі як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Визначення сталості аграрного бізнесу можна оцінити за такими показниками як. конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва, рентабельність виробничої діяльності, економічний розвиток, стійкість сільськогосподарських підприємств на зовнішніх ринках, тощо [1]. Тому побудова стратегій розвитку аграрного бізнесу є першочерговим завданням як для підприємства так і для економіки країни в цілому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дане питання досліджується в публікаціях: В.М. Жука, С.М. Кваши, П.М. Макаренка, М.Й. Маліка, О.В. Олійника, М.А. Хвесика, Д.В. Шияна та інших.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення, узагальнення та уточнення теоретичних і практичних підходів до проблеми побудови стратегій аграрного бізнесу на умовах стійкості. Завданням - формування пріоритетів сталих стратегій аграрного бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Сучасні умови господарювання сільськогосподарських підприємств характеризуються високою невизначеністю та неповним рівнем прогнозованості майбутнього. Тому головне завдання стратегічного менеджменту на сьогоденні етапі це навчитися більш гнучко прогнозувати зміни на ринку з метою підвищення конкурентоспроможності

сільськогосподарських підприємств що дозволить їм працювати в довгостроковій перспективі. Тому стратегічне повинно базуватися на чіткій стратегії, яка створює ефективний план розвитку підприємства на майбутнє.

Зрозуміло, що сільськогосподарські підприємства мають розробити та реалізувати стратегію розвитку, яка передбачає оптимальний комплекс заходів, а також здатність адекватно реагувати на зміни навколишнього середовища. Необхідність стратегічного планування виникає з процесу економічного розвитку самого підприємства, основною метою якого є підвищення ефективності бізнесу. Тому очевидна необхідність впровадження стратегічних змін для компаній аграрного сектору.

Розробляючи стратегію розвитку підприємництва в умовах повоєнної відбудови України, важливо подбати про безпеку працівників, не втрачати пильності до можливих військових подій. Тому необхідно оновити плани евакуації, захист інфраструктури та інформаційних даних [2]. Стратегія вимагає від аграрних підприємств системного діалогу з державними органами та впровадження їхніх рекомендацій щодо сталого розвитку у роботу аграрних підприємств [3]. Інноваційна стратегія розвитку підприємництва в умовах післявоєнної відбудови України має бути гнучкою і може потребувати постійного перегляду та коригування відповідно до принципів сталого розвитку та сучасних змін [4].

Сталий розвиток в першу чергу направлений на збереження навколишнього середовища. Так наслідком глобального потепління для сільського господарства України може стати зменшення виробництва сільськогосподарської продукції через зниження врожайності сільськогосподарських культур і виробництва продукції тваринництва на територіях, де тривалий час культивуються традиційні види сільськогосподарських рослин і різних видів тварин. В умовах зміни клімату відбувається поступове перерозподіл орних земель під вирощування потенційно економічно вигідної сільськогосподарської продукції. Враховуючи те, що територія України розташована в помірному кліматичному поясі переходу від

морського до континентального типу, що є сприятливим для вирощування більшості сільськогосподарської продукції, зміну клімату для нашої країни наразі слід розглядати насамперед як можливість. для розвитку аграрного сектору та відповідної сталості сільськогосподарської системи [2].

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене ми вважаємо, що стратегічне управління аграрним бізнесом слід розглядати як процес розробки та реалізації стратегій шляхом порівняння зовнішнього середовища та умов діяльності суб'єктів господарювання, що працюють в умовах макроекономічної кризи, глобальних викликів та наслідків та воєнного стану в Україні і побудовані на засадах сталості.

Список використаних джерел:

1. Здоров В., Шелемба В., Верхогляд Т. Завдання стратегічного менеджменту підприємств агропродовольчої сфери за умов сучасних викликів. *Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції*, 28 вересня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С.16-17.
2. Перспективи розвитку аграрного сектора України в умовах кліматичних змін : аналіт. доп. / [В. М. Русан, Л. А. Жураковська, Я. А. Жаліло та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2024. 47 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.09> (дата звернення 01.10.2024р.).
3. Ganushchak-Yefimenko L. M., Shcherbak V. G., Gulina O. D. Company CRM system strategy implementation. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*, 2017. №6, 38-42.
4. Ganushchak-Efimenko, L., Shkoda, M., & Nifatova, O. (2018). Strategic approach to managing the risk of the company's business portfolio. *Managment*. 2018. Vol 27. №1, 111-118.